

Abu Musa al-Ash'ari

Innehåll

- Hans härstamning
- Abu Musa al-Ash'aris islam
- Hans styre över Basra och Kufa
- Hans roll i erövringarna
- Hans dygder och ställning
- Skiljedomen mellan 'Ali och Mu'awiya
- Abu Musa al-Ash'aris död

Den ädle följeslagaren **Abu Musa al-Ash'ari** var en av de stora sahaba som spelade en viktig roll i den islamiska staten. Profeten älskade honom, uppskattade honom och älskade hans recitation av Koranen. Det berättas att Profeten sade om honom:

"Abu Musa har fått en av Dawuds familjs flöjter."

Han var rättslär, domare, klok och skarpsinnig. Lärda räknade honom bland ummans rättslärda och domare. al-Sha'bi sade:

"Denna ummas domare är fyra: Omar, 'Ali, Abu Musa och Zayd

ibn Thabit.”

Hans härstamning

- **Namn:** ‘Abd Allah ibn Qays ibn Sulaym ibn Hadar ibn Harb ibn ‘Amir ibn ‘Anz ibn Bakr ibn ‘Amir ibn Odhra ibn Wa’il ibn Najiya ibn al-Jamahir ibn al-Ash‘ar
- **Stam:** al-Asha‘ira, från Qahtan
- **Ursprung:** Jemen
- **Kunya:** Abu Musa
- **Titel:** al-Ash‘ari
- **Mor:** Zabya bint Wahb al-Okkiya
- **Hustru:** Umm Kulthum bint al-Fadl ibn al-‘Abbas ibn ‘Abd al-Muttalib
- **Barn:** Abu Burda ibn Abi Musa, Abu Bakr ibn Abi Musa
- **Farbror:** Den ädle följeslagaren Abu ‘Amir al-Ash‘ari

Abu Musa al-Ash‘aris islam

Abu Musa kom till Mecka före islams framträdande och slöt förbund med Abu Ahiha Sa‘id ibn al-‘As. Han antog islam i Mecka och återvände till sin stam i Jemen. Senare kom han till Medina under slaget vid Khaybar.

Han lämnade Jemen tillsammans med över femtio män från sin stam, samt sina två bröder Abu Burda och Abu Ruhm och deras mor Zabya. De steg ombord på ett skepp som drev dem till Abessinien. Där mötte de de muslimska emigranterna under ledning av Ja‘far ibn Abi Talib. De steg ombord på två skepp och återvände tillsammans till Medina.

Profeten sade till sina följeslagare:

”I morgon kommer ett folk till er som har mjukare hjärtan för islam än ni.”

Det var ash‘ariterna, med Abu Musa i spetsen. När de närmade sig Medina sade de:

”I morgon möter vi de älskade — Muhammad och hans följe.”

När de kom fram fann de Profeten återvändande från Khaybar. Han gav

dem samma andel av bytet som dem som deltagit i slaget och sade:

"Ni har två hijror: ni utvandrade till al-Najashi och ni utvandrade till mig."

Abu Musa deltog i expeditionen Awtas som Profeten sände efter Hunayn, ledd av Abu 'Amir al-Ash'ari. Abu 'Amir dödades, och Abu Musa dödade hans mördare. Profeten bad för dem båda:

"O Gud, förlåt Obayd Abi 'Amir och låt honom på Domedagen stå över många av Dina skapelser." Sedan sade han: "O Gud, förlåt 'Abd Allah ibn Qays hans synder och låt honom träda in på en ädel plats på Domedagen."

Profeten utsåg honom därefter till guvernör över Zubayd och 'Adan i Jemen tillsammans med Mu'adh ibn Jabal.

Hans styre över Basra och Kufa

Efter Profetens död återvände han från Jemen och deltog i de islamiska erövringarna. Omar ibn al-Khattab utsåg honom till guvernör över Basra år 17 H efter att ha avsatt al-Mughira ibn Shu'ba. Han sade i sin första predikan:

"Amir al-Mu'minin Omar har sänt mig till er för att lära er er Herres bok, er Profets sunna och för att rena era vägar."

Abu Musa undervisade Basras folk i Koranen och religionen. al-Hasan ibn 'Ali sade:

"Ingen ryttare kom till Basra som var bättre för dess folk än Abu Musa."

Han förblev guvernör över Basra till Omars död.

Othman utsåg honom sedan till guvernör över Kufa. al-Aswad ibn Yazid sade:

"Jag såg ingen i Kufa bland Profetens följeslagare mer lärd än 'Ali ibn Abi Talib och al-Ash'ari."

Hans roll i erövringarna

Abu Musa deltog i Persiens erövringar under Omars kalifat. Han belägrade Isfahan och dess folk slöt fred mot jizya. Men de planerade att anfälla muslimerna. Abu Musa förstod deras avsikter, och när de försökte anfälla fann de muslimerna redo och besegrades.

Vid erövringen av Tustar år 20 H spelade han en hjälteroll. al-Hurmuzan hade barrikaderat sig i en fästning som muslimerna inte kunde inta. Abu Musa använde en list: han skickade 200 ryttare med en persisk agent som han mutat för att öppna portarna. De lyckades, muslimerna stormade in och erövrade staden på några timmar. al-Hurmuzan togs till fånga och skickades till Omar i Medina.

Hans dygder och ställning

Abu Musa var en av Koranens memorerare och rättslärda. Han sade:

"Följ Koranen — förvänta er inte att Koranen ska följa er."

Hans röst i recitationen berörde hjärtan. Profeten sade:

"Abu Musa har fått en av Dawuds familjs flöjter."

Han fastade ofta under de hetaste dagarna och sade:

"Kanske blir törsten i hettan vår svalka på Domedagen."

Safwan ibn Sulaym sade:

"Ingen gav fatwa i moskén under Profetens tid utom dessa: Omar, 'Ali, Mu'adh och Abu Musa."

Han berättade många hadither. I de två Sahih-samlingarna finns 49 hadither från honom, och i Musnad Baqi ibn Makhlad 163. Han berättade även från Abu Bakr, Omar, 'Ali, Othman, Ibn 'Abbas och andra.

Skiljedomen mellan 'Ali och Mu'awiya

Efter att 70 000 muslimer stupat vid Siffin lyfte Mu'awiyas armé upp mushaf på spjutspetsar för att stoppa striden. Detta innebar att man skulle hänvisa till Guds bok i konflikten. Båda sidor accepterade skiljedom.

Mu'awiya valde **'Amr ibn al-'As**. 'Ali valde **Abu Musa al-Ash'ari**, som var Kufas domare och inte deltagit i striden.

De två skiljedomarna började skriva ett preliminärt dokument. När Abu Musa dikterade:

"Detta är vad 'Ali ibn Abi Talib, de troendes ledare, beslutat..."

protesterade 'Amr:

"Skriv hans namn och hans fars namn. Han är er ledare, inte vår."

Han hade inte svurit trohet till 'Ali och ansåg honom därför inte som kalif. al-Ahnaf ibn Qays protesterade och ville behålla titeln "de troendes ledare", men 'Ali accepterade att ta bort den för att nå fred.

Skiljedomen sköts upp till Ramadan samma år, så att känslorna skulle lugna sig. Många sahaba närvarade: Ibn Omar, Ibn al-Zubayr, Ibn 'Abbas, al-Ahnaf, al-Mughira och andra.

Abu Musa var en gudfruktig, klok och erfaren man som lett arméer och styrt två stora städer. Det är därför omöjligt att han skulle ha blivit "lurad" av 'Amr ibn al-'As, som vissa shiitiska berättelser påstår. Dessa berättelser kommer från Abu Mikhnaf Lut ibn Yahya, som lärda beskrivit som opålitlig och lögnare.

Abu Musa al-Ash'aris död

Lärda skiljer sig om hans dödsår: det sägs att han dog år 42 H, eller 44 H, eller 50 H, eller 53 H. Den mest korrekta uppgiften är att han dog i Dhu al-Hijja år **44 H**. Man skiljer sig även om platsen: vissa säger Kufa, andra Mecka.

Källor

- Ibn Sa'd: *al-Tabaqat al-Kubra*
- Ibn 'Asakir: *Tarikh Dimashq*
- al-Dhahabi: *Siyar A'lam al-Nubala'*
- Ibn Kathir: *al-Bidaya wa-l-Nihaya*
- Qissat al-Islam: Abu Musa al-Ash'ari